

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра технологій у рослинництві

ЗАТВЕРЖУЮ

В. о. декана агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО

« 26 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

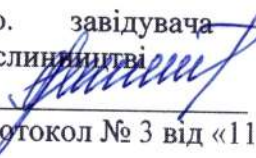
«ВИНОГРАДАРСТВО»

галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Садівництво та виноградарство»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Пролонговано: на 2024/2025 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2024 р.
на 2025/2026 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2025 р.
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2026 р.

Розробники: кандидат с.-г. наук, доцент Пелехатий Вадим Миколайович
кандидат с.-г. наук, доцент Пелехата Наталія Павлівна

УХВАЛЕНО

В.о. завідувача кафедри технологій у
рослинництві Світлана СТОЛЯР
Протокол № 3 від «11» вересня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»
 Наталія ПЕЛЕХАТА
«11» 09. 2023 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
агрономічного факультету

Голова навчально-методичної комісії Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ
Протокол № 1 від «26» 09 2023 р.

1. Мета навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни "Виноградарство" є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань, умінь і практичних навичок з виноградарства. Отримані знання, навички допоможуть технологам-садівникам впроваджувати у виробництво сучасні технології вирощування ягід і саджанців винограду, забезпечити належний розвиток та конкурентоздатність галузі виноградарства.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 203 «Садівництво, плодочівництво та виноградарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-
Індивідуальне завдання (алгоритм і програма)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійна робота студента: – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		26 год.	-
		Практичні	
		34 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Навчальна практика			
-	-		
Вид контролю:			
іспит	-		

3. Результати вивчення дисципліни

У результаті вивчення курсу *студент знатиме:*

- сучасний стан та перспективи розвитку виноградарства в Україні та за кордоном;
- основні види, еколого-географічні групи, найбільш поширені зареєстровані та перспективні сорти винограду;
- морфологію надземної і підземної частин виноградного куща;
- вимоги винограду до екологічних факторів;
- особливості розмноження винограду;
- сучасні технології закладання і вирощування виноградних насаджень, збирання врожаю;
- вимоги стандартів до якості винограду.

Студент вмітиме:

- вирощувати посадковий матеріал винограду;
- укривати кущі на зиму;
- формувати й обрізати кущі винограду;
- визначати навантаження куща вічками, пагонами, гронами;
- підв'язувати лозу до шпалери;
- виконувати зелені операції;
- визначати очікуваний урожай;
- визначати цукристість та кислотність ягід;
- збирати, сортувати виноград.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
РН7	Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.
РН12	Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого та посадкового матеріалу плодовоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог.
РН13	Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог
РН17	Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання			
	РН7	РН12	РН13	РН17
ІК	+	+	+	+
ЗК6				+
ЗК7	+			
СК2		+		
СК3	+			
СК8			+	

ІК. Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що

передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2. Практично використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодкових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.

СК3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.

СК8. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Лекції	1,0	13	13,0
Лабораторні заняття	–	–	–
Практичні заняття	1,0	17	17,0
Семінарські заняття	–	–	–
Самостійна робота	0,2	90 год.	18,0
Модульна контрольна робота ЗМ1	6,0	1 шт.	6,0
Модульна контрольна робота ЗМ2	6,0	1 шт.	6,0
Індивідуальні завдання	–	–	–
Разом:			60

На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20 % від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту у формі тестування або письмових відповідей на 3 питання, що охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Підсумкове завдання має теоретичне та практичне спрямування, передбачає вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяє діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання іспиту, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на іспиті – 40.

Підсумкові бали за іспит складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Теми лекцій

№ з/П	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Біологічні основи виноградарства.				
1	T1	Вступ у виноградарство.	2	
2	T2	Ботанічна класифікація винограду. Характеристика основних видів.	2	
3	T3	Біологічні особливості винограду.	4	
4	T4	Вирощування садивного матеріалу винограду	4	
Всього за змістовий модуль 1:			12	
Змістовий модуль 2. Технології вирощування винограду.				
5	T5	Закладання виноградників (вибір місця, підготовка ґрунту, садіння)	4	
6	T6	Формування виноградних кущів	2	
7	T7	Обрізування кущів винограду в пору повного плодоношення.	2	
8	T8	Догляд за виноградними насадженнями (утримання ґрунту, підживлення, зрошення).	4	
9	T9	Збирання врожаю.	2	
Всього за змістовий модуль 2:			14	
Разом:			26	

9. Теми практичних занять

№ з/П	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Біологічні основи виноградарства.				
1	T2	Ботанічна класифікація винограду.	2	
2	T2	Характеристика основних видів та еколого-географічних груп сортів винограду.	2	
3	T3	Морфологія надземної частини винограду.	4	
4	T3	Морфологія кореневої системи винограду.	2	
5	T4	Заготівля чубуків винограду та визначення їх якості.	2	

6	T4	Організація виноградного розсадника.	2	
7	T4	Сорти винограду.	2	
Всього за змістовий модуль 1:			16	
Змістовий модуль 2. Технології вирощування винограду.				
8	T5	Організація території виноградника.	2	
9	T5	Добір сортів та їх розміщення.	2	
10	T6	Форми і формування кущів винограду.	2	
11	T7	Обрізування винограду.	4	
12	T7	Операції із зеленими частинами кущів.	2	
13	T8	Ремонт і реконструкція виноградника.	2	
14	T9	Попереднє визначення врожаю.	2	
15	T9	Складання календарного плану робіт на винограднику.	2	
Всього за змістовий модуль 2:			18	
Разом:			34	

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Ботанічна класифікація винограду. Характеристика основних видів винограду.	3	
2	Будова виноградного куща.	4	
3	Вегетативні органи винограду.	3	
4	Генеративні органи винограду.	3	
5	Особливості росту і розвитку виноградної лози.	4	
6	Великий та малий цикли розвитку виноградної рослини.	4	
7	Вимоги винограду до світла, тепла, вологості ґрунту та повітря. Регулювання світлового, теплового, водного режимів виноградника.	3	
8	Способи розмноження винограду.	3	
9	Технологія вирощування щеплених саджанців.	4	
10	Особливості вирощування кореневласних саджанців.	3	
11	Вирощування сертифікованого садивного матеріалу.	3	
12	Організація території виноградника.	4	
13	Групування сортів за виробничо-біологічними ознаками. Добір і розміщення сортів на ділянці.	3	
14	Передсадивна підготовка ґрунту.	3	
15	Садіння винограду: строки, схеми розміщення кущів, глибина садіння, способи садіння.	4	
16	Догляд за молодими насадженнями. Встановлення шпалери.	3	
17	Основні типи форм винограду, вибір формування.	4	

18	Формування безштамбових та штамбових форм виноградних кущів.	3	
19	Система обрізування плодоносних кущів: навантаження вічками, довжина обрізування плодкових лоз.	3	
20	Формування плодкових ланок.	3	
21	Особливості обрізування кущів винограду, пошкоджених морозами, приморозками, градом.	3	
22	Системи утримання ґрунту на виноградниках.	4	
23	Системи удобрення виноградників.	4	
24	Зрошення виноградників.	3	
25	Зелені операції: обламування. Прищипування, підв'язування, пасинкування, чеканка пагонів.	3	
26	Ремонт та реконструкція виноградних насаджень.	3	
27	Технологічні схеми збирання винограду.	3	
	Разом	90	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Практичні заняття проводяться в навчальних аудиторіях, у т.ч. з використанням комп'ютерів, а також в ботанічному саду Поліського національного університету.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна установка;
- друковані роздаткові матеріали.

Метод навчання: при вивченні дисципліни «Виноградарство» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- практичних занять. На практичних заняттях планується засвоєння технологій вирощування плодів;
- самостійної роботи. Проводиться з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

13. Рекомендована література

Основна

1. Виноградарство : підручник / Дудник М. О. та ін. Київ : Арістей, 2008. 332 с.
2. Виноградарство / за ред. О. П. Диканя. Сімферополь : Бізнес-Інформ, 2002. 332 с.
3. Виноградарство: підручн. / М. О. Дудник, М. М. Коваль, І. М. Козар, О. Д. Ляний [та ін.]: за ред. Е. І. Хреновськова. Київ : Арістей, 2008. 332 с.
4. Система сертифікованого виноградного розсадництва України: монографія. / Я.Н. Гадзало [та ін.]; за наук. ред. В. В. Власова. Київ : Аграрна наука, 2015. 288 с.

Допоміжна

1. Бондаренко А. О. Виноградарство : ілюстр. термін. словник. Київ : Урожай, 1994. 112 с.
2. Валуйко Г. Г., Домарецький В. А., Загоруйко В. О. Технологія вина. Київ : ВД «Сварог», 2003. 592 с.
2. Виноградарство Крима : посібник / А. П. Дикань и др. Сімферополь : Бізнес-Інформ, 2001. 408 с.
3. Кокс Джеф. Вичерпний посібник для виноградарів і виноробів. Все про виноград і вино. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2017. 234 с.
4. Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. Методичні рекомендації для підготовки і

написання курсової роботи з дисципліни «Виноградарство» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». Житомир : 2023, 14 с.

5. Перстнёв Н. Д. Виноградарство. Кишинёв, 2001. 603 с.

6. Штрібу Андрій. Організаційні і технологічні прийоми культивування винограду. Київ, 2019. 144 с.

7. Журнал «Сад, виноград і вино України».

Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри технологій у рослинництві <http://www.https://polissiauniver.edu.ua/кафедра-технологій-у-рослинництві/>

2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

3. Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).